

Dokument Id: 2617 Versjon: 2 Status: Godkjent	Dokumentansvarlig: Marianne Tysvær Løkkevik Forfatter: Marianne Tysvær Løkkevik	Godkjent av: Hanne Lothe	Godkjent Dato: 04.03.2022
--	--	------------------------------------	-------------------------------------

Formål

Skolene i Sarpsborg skal arbeide systematisk for å utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring, og som skaper trygge og gode skolemiljø for alle.

Skolene skal ha felles retningslinjer for å håndtere situasjoner som oppstår der elever opplever mistriivsel og utrygghet i skolehverdagen, og for å sørge for at et godt og trygt skolemiljø for eleven gjenopprettes så snart som mulig.

Gjelder for

Alle ansatte ved grunnskolene i Sarpsborg kommune, og alle andre som regelmessig utfører arbeid ved skolene.

Lovgrunnlag

Opplæringsloven §§ 9 A 1-12

Barnekonvensjonens artikkel 3: Barnets beste, og artikkel 12: Barnets rett til å bli hørt.

Forvaltningsloven (samtykke).

Personopplysningslovens regler om taushetsplikt.

Barneloven (innflytelse, medvirkning. Se oversikt for retningslinje "barnets beste").

Generelt

Alle som arbeider ved skolen har en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn dersom man har mistanke om at elevene ikke har et trygt og godt skolemiljø. Videre har skolen en plikt til å undersøke saken og sette i verk tiltak når elever selv eller andre forteller om at de opplever krenkelsler, ensomhet og/eller utenforskap. Plikten til å følge med, gripe inn og varsle gjelder først og fremst ansatte ved skolen, men også andre som har kortere eller lengre oppdrag i skolemiljøet. Dette kan for eksempel være vaktmestere, renholdere, kantinemedarbeidere, helsesykepleiere, læringer eller praksisstudenter.

Det skal være nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering, trakassering og utestengelse i skolemiljøene i Sarpsborgskolen. Det er elevens egen opplevelse av om skolemiljøet er trygt og godt som gjelder, og aktivitetsplikten er knyttet til denne.

Rektor står ansvarlig for at alle de fem aktivitetspliktene følges:

- 1) følge med
- 2) gripe inn
- 3) varsle
- 4) undersøke
- 5) iverksette tiltak

Aktivitetsplanen er skolens verktøy.

Fremgangsmåte

1) Følge med

- Rektor skal ha en rutine som sikrer at alle ansatte, nytilsatte og vikarer blir gjort kjent med aktivitetspliktene.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

- Rektor ved den enkelte skole skal sørge for at alle som jobber ved skolen følger med på elevenes skolemiljø.

2) Gripe inn

- Rektor skal sikre at alle som jobber ved skolen griper inn i situasjoner der en eller flere elever blir krenket, og at de vet hvordan de skal gripe inn og handle.

3) Varsle

- Rektor skal også sørge for at alle kjenner til varslingsplikten og at skolen har en klar og kommunisert framgangsmåte som viser når det skal varsles, hvordan og til hvem.
- Sarpsborg kommune har laget en egen plakat som handler om de voksnes varslingsplikt knyttet til §9A. Denne plakaten skal skrives ut og henges opp på alle skolenes personalrom.
- Skolen skal hvert år informere elever og foresatte om rettighetene i kapittel 9A om elevenes skolemiljø, særlig om aktivitetsplikten etter §§ 9-A4 og 9A-5. Det skal også informeres om muligheten for å melde saken til Statsforvalteren.
- Hvis noen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, skal de varsle rektor umiddelbart. Dette gjelder også dersom bekymringen er knyttet til noe som har skjedd utenom skolen.
- Rektor kan delegere oppgaven med å ta imot varsler, men rektor har allikevel alltid ansvaret for at aktivitetspliktene håndteres og følges opp.
- I saker der krenkelsene er særlig alvorlige, skal rektor varsle skoleeier (direktør oppvekst). Dette gjelder også i saker der det er mistanke om at en ansatt krenker en elev, og der regelen om skjerpet aktivitetsplikt skal følges. (Se eget avsnitt)

4) Undersøke

- Dersom elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal rektor alltid undersøke saken nærmere.
- Det skal alltid dokumenteres skriftlig hva som gjøres og hva som avdekkes.
- Skolen må undersøke nærmere hva som er elevens opplevelse av skolemiljøet - innhenting av barnets og foresattes stemme ut fra tett på-malen og mal for aktivitetsplan.
- Involverte elever skal bli hørt når skolen undersøker en sak.

5) Iverksette tiltak

- Barnets subjektive opplevelse skal ligge til grunn for skolens arbeid, og barnets beste skal være førende.
- Når en elev ikke opplever å ha det trygt og godt, skal det settes inn tiltak og skolen skal utarbeide en skriftlig aktivitetsplan. Sarpsborg kommune har en egen mal for aktivitetsplan som skal brukes.
- Elev og foresatte skal informeres, involveres og høres når tiltak for å bedre elevens skolemiljø planlegges. Aktivitetsplanen skal sikre dialog og medvirkning for elev og foresatte. Det er skolen som beslutter innholdet i aktivitetsplanen.
- Skolen skal etter at undersøkelser er gjennomført sette inn egnede tiltak (på alle tre nivåer) for at eleven skal oppleve at skolemiljøet er trygt og godt.
- Gjeldende aktivitetsplan skal evalueres etter en oppsatt plan. Dette skal gjøres av skolen i samarbeid med elev og foresatte. Kommunens mal for evaluering skal benyttes.
- Dersom eleven etter evaluering av aktivitetsplanen fortsatt ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal ny aktivitetsplan utarbeides.
- Dersom skolen opplever at saken er så komplisert at de trenger bistand kan PPT, Samhandlingsteamet i kommunen og/eller Virksomhet oppveksttjenester kontaktes.

Skjerpet aktivitetsplikt - opplæringsloven § 9A-5

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Prosedyre / rutine Elevenes psykososiale læringsmiljø	Godkjent av: Hanne Lothe	Dokument Id: 2617 - Versjon: 2	Utskriftsdato: 05.09.2023
Dokumentansvarlig: Marianne Tysvær Løkkevik			Side 2 Av 3

Det er en egen lovparagraf om skjerpet aktivitetsplikt i saker der det er ansatte som krenker elever. Ved mistanke om dette, eller dersom du som ansatt får kjennskap til at dette skjer, skal rektor varsles umiddelbart. Rektor skal varsle direktør oppvekst. Dersom det er en i ledelsen ved skolen som krenker en elev, skal ansatte varsle direktør oppvekst direkte. Slike saker skal håndteres som personalsaker, og alle involverte skal høres og ivaretas. For øvrig skal elevens skolemiljø ivaretas, aktivitetsplan skal utarbeides og vanlig prosedyre for dette arbeidet skal følges.

Dokumentreferanser

- Sarpsborg kommunes PLAKAT om varslingsplikten §9A
- Sarpsborg kommunes MAL for aktivitetsplan
- Sarpsborg kommunes MAL for evaluering av aktivitetsplanen
- Sarpsborg kommunes MAL for innhenting av barnets stemme (kommer)
- Handlingsprogrammet «Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, – forebygging av krenkelser, utenforskap og ensomhet.» Sarpsborg kommune 2020
- Sarpsborg kommunes PLAKAT «Slik har vi det i skolen»
- Sarpsborg kommunes PLAKAT «Vi som arbeider i barnehage og skole»
- [Mobbing og mistrivsel - hva skal skolen gjøre? Veileder fra Udir](#)
- [Informasjon til elever og foreldre om skolemiljø \(også på forskjellige språk\) fra Udir](#)
- [Skolemiljø Udir-3-2017](#)
- Veileder til opplæringsloven kap 9A. 6/7-2020 (kommer)
- [Tiltak i skolemiljø saker fra Udir](#)
- [Informasjon om mobbing og rettigheter, fra Udir](#)
- Sarpsborg kommunes reglement for orden og oppførsel
- Kommunal prosedyre knyttet til klasse trivsel
- [Hva skal skolen gjøre med digital mobbing? \(udir.no\)](#)
- Visma veilederen: Inneholder bl.a. en samling e-læringskurs, webinar, artikler, podcast og annet opplæringsmateriell og der lederen kan ta ut rapporter om gjennomført felles opplæring.
- Tiltakskjedemodellen (kommer)
- Prosedyre for ROS (kommer?)

Internkontroll

Internkontroll gjennomføres ihht årshjulet og kommunens system for dialog, styring og internkontroll. Viser til sikringspunkt knyttet til §9A i dette årshjulet.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Prosedyre / rutine Elevenes psykososiale læringsmiljø	Godkjent av: Hanne Lothe	Dokument Id: 2617 - Versjon: 2	Utskriftsdato: 05.09.2023
Dokumentansvarlig: Marianne Tysvær Løkkevik			Side 3 Av 3